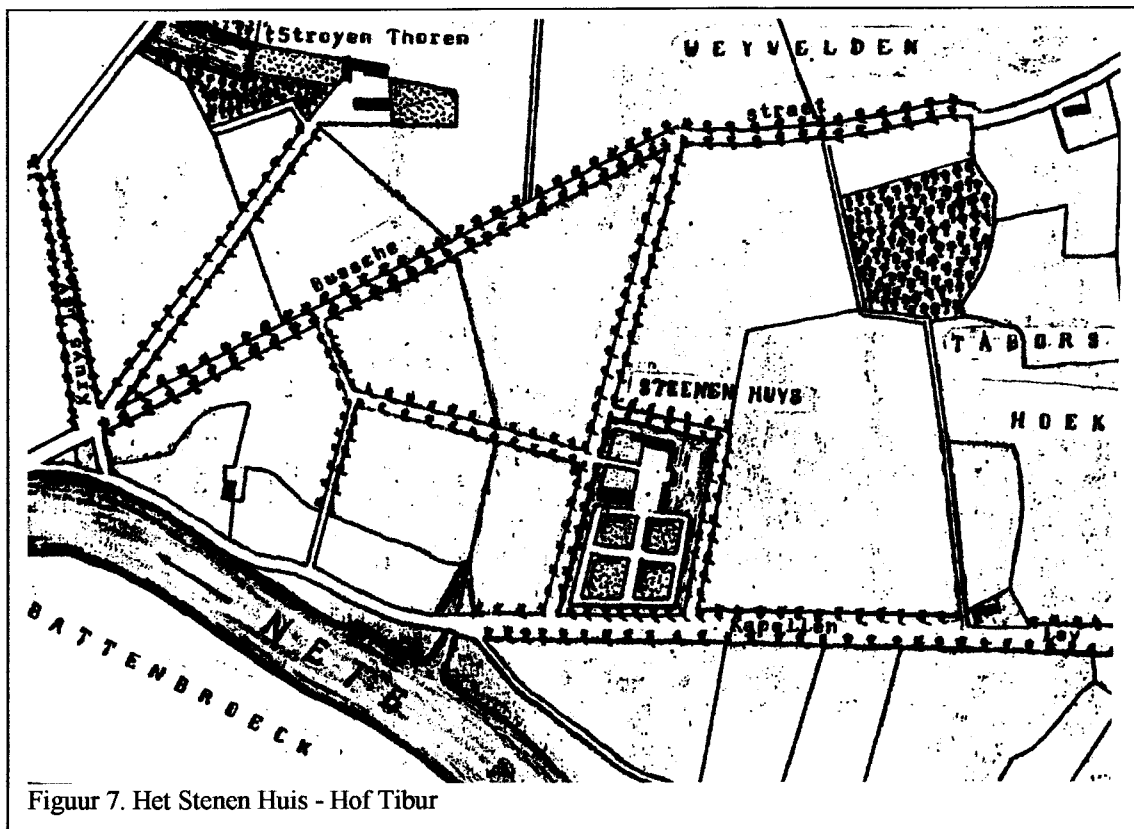

RUMSTSE TOPONIEMEN ROND HET HOF TIBUR

Onze onvermoeibare medewerker Leo Vermeulen maakte een historiek van *Het Stenen Huis*, het latere Hof van Tibur. De studie is te vinden in het archief van *Rumesta*. De nodige documentatie werd hem terhand gesteld door graaf Le Grelle van Reet, afstammeling van de laatste eigenaars van Tibur. Ze bestaat hoofdzakelijk uit een verkoopakte van 1719, alsook uit de aankondiging van de verkoop van 12/26 juli 1836, met bijbehorend plan. Het *Stenen Huis* was aanvankelijk een schrans, opgeworpen langs de Rupel-Netelinie, te vergelijken met de schrans van Terhagen, thans eveneens verdwenen, of met de schrans op het *Tongske* over de kerk van Rumst.

In de XVIIde eeuw werd het een hof van plaisantie van een bekende Antwerpse familie. In 1804 kwam het *Stenen Huis* in bezit van advocaat de Waepenaert d' Erpe, schepen van Mechelen, die het liet afbreken en meer naar het noordoosten toe in 1807 het huidige Hof van Tibur optrok. Tibur: namen uit de Italiaanse oudheid waren toen in de mode: denk aan Tivoli te Mechelen!

Figuur 7. Het Stenen Huis - Hof Tibur

De tekst van de bovengenoemde akten, het plan bij de tweede akte, de bekende gemeentelijke kadasterkaart van Rumst (1803) alsook het onmisbare plan Popp (rond 1860) laten ons toe enkele Rumstse toponiemen op het spoor te komen en ook te situeren.

Het eerste en het tweede *Jagersveld*, telkens ongeveer één bunder groot. Deze velden waren gelegen tegen de Bussestraat, binnen het huidige noordelijk deel van het park, dat in 1836,

schijnbaar dus, nog niet beplant was met bomen. Het ging over de kopen 2 en 3 (koop 1 was het kasteel en de gebouwen).

Kopen 9, 10 en 11 lagen langs de Kapellelei naar Lazernij:

9 : 't Kruisveld, ongeveer een bunder, tussen de lei en de beginnende Brooddijk naar de Hoge Bossen.

10 : nog een Kruisveld, weer ongeveer een bunder, ten oosten van 9.

11 : Het Zilveren boske, vroeger het Boske van de Zilvermid, ongeveer een halve bunder, nog meer naar het oosten langs de lei.

Kopen 14, 15, 16 en 17, eerste, tweede, derde en vierde Vekeveld, telkens een bunder, achter de kapel van Lazernij. De kopen volgen mekaar op, vertrekkend van de baan naar Duffel naar het noorden toe, richting Doornlaarlei. De Vekevelden liepen wel parallel met de Grote kasseibaan, doch paalden er op verre na niet aan. De oude gewest spraaknaam Veke vinden we nog nauwelijks vermeld in onze Van Dale: een slagboom, op de baan van Duffel naar Rumst dus.

Kopen 5, 6, 7 en 8, de Voorsten Ackelenberg, de Beneden Ackelenberg, de Bovenste Ackelenberg (2 maal). De verkoopakte van 1719 spreekt van "eyckenberg"; naam die samenhangt met die van het oude Hof ten Eycken. Vanwaar het eycken-berg? De notaris van 1719 weet het ook niet, want hij specificeert: een "slijk veld". Als dusdanig staat dit lager gelegen gebied, dat ook thans nog regelmatig onder water loopt in de winter, ook afgebeeld op onze Franse stafkaart Naudin (1703). De vier kopen in kwestie vormen summier het grootste deel van de driehoek die gevormd wordt door de grens van Tibur, de beek (oost), de huidige Tiburstraat (noordwaarts), de bedding van de thans oude Nete (zuid-west), met dien verstande dat het deel langs de kant van de rivier toebehoort aan de H.-Geest van Rumst, na de Franse revolutie de Commissie - dit is nog altijd het geval.

De akte van 1719 stipuleert een koop, die in 1836 terug te vinden moet zijn onder de Bovenste Ackelenberg, naar het zuidwesten toe gelegen.

Wij citeren "Item, noch een cleyn stuckskens lants, groot een half bunder, gelegen tegen het steenen cruys aldaer, oost de voors. Grachte omtrent de sluyse, suyt den H.-Geest van Rumst...".

Het *steenen cruys*, dat uit oudere Rumstse akten slechts vaag kon gesitueerd worden, moet dus gelegen hebben naast de rivierdijkweg, waar het sluisje van de vijver en beek verbinding geeft met een kille van de Nete (Het Heersgat); deze begon vroeger aan de Ekkersgatstraat, maar werd ingekrompen. Het kruis gaf zijn naam aan de twee kruisvelden (zie kopen 9 en 10) en aan de nog bestaande Kruislei. Het lag "langs de voetwegh van Reedt op Waelhem" (akte van 1719) (Kapellei, Neteoever, Kruislei, huidige Van der Taelenstraat, Blauwhoevestraat enz.).

Eigenaardig is dat wel het slijkveld ook *slagveld* genoemd wordt en dat de naam Bussestraat in feite verwijst naar de oude term geweer (buks). Is het hier opgericht om een treffen te gedenken, bij het schrans Steenen Huys dat later in de vergetelheid geraakte?